

Netopirji okolice Biotehniške fakultete – BioBlitz BF 2023

Eva Pavlovič, Maja Zagmajster

Letos se je Biotehniška fakulteta (BF) Univerze v Ljubljani prvič pridružila akciji popisa flore in favne, ki že nekaj let zapored poteka na številnih članicah ICA (Association for European Life Science Universities). Med 22. 5. in 30. 6. 2023 je bil širšem na širšem območju BF v Rožni dolini organiziran dogodek "BioBlitz BF 2023", v okviru katerega smo popisovali tudi netopirje.

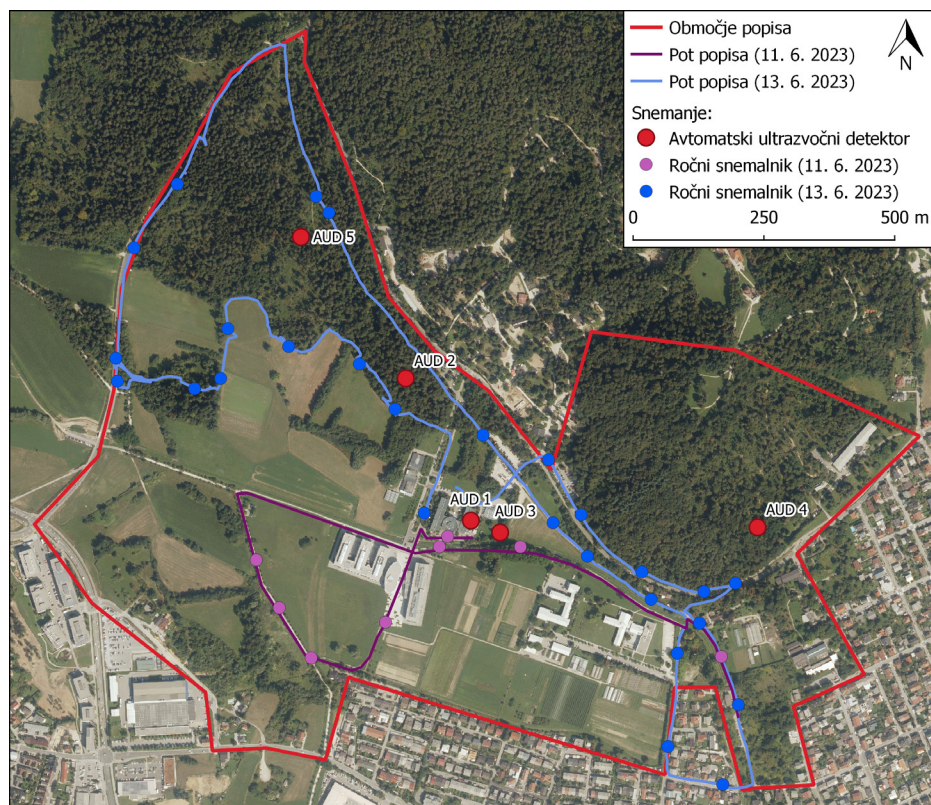
Na območju BF se je v preteklosti netopirje že popisovalo v sklopu različnih društvenih delavnic, projektov, samostojnih popisov in odzivov na SOS klice o najdbah onemoglih netopirjev. Kljub temu pa je bilo pred našim popisom na območju BF zabeleženih le šest vrst netopirjev (CKFF 2023). Pričakovali smo, da bomo na območju zabeležili tudi kakšno novo vrsto, ki je sicer znana iz širše okolice.

Popisa netopirjev na območju smo se lotili med 6. in 13. 6. 2023 s snemanjem klicev netopirjev z ročnim (RUD) in avtomatskim (AUD) ultrazvočnim detektorjem (Slika 10). Z RUD smo se dva večera sprehodili po območju in izpeljali dva transektna popisa netopirjev, prvega 11. 6. in drugega 13. 6. Šest noči smo snemali prisotnost netopirjev z AUD preko cele noči. Prvič smo AUD postavili 6. 6. 2023 na vzhodno okno v tretjem nadstropju vzhodnega krila Oddelka za biologijo (okoli 8 m od tal) (AUD 1), naslednjo noč, 7. 6., smo ga premaknili na gozdno jaso cca 300 m SZ od Oddelka za biologijo (AUD 2), ponoči 8. 6. je bil postavljen ob drevesni mejici približno 60 m vzhodno od Oddelka za biologijo (AUD 3), par dni kasneje, 11. 6., je bil postavljen v gozd na Rožniku cca 100 m SZ od Oddelka za gozdarstvo (AUD 4), noč 12. 6. in 13. 6. pa je preživel na novo posekani gozdni jasi cca 600 m SZ od Oddelka za biologijo (AUD 5). Na zadnji lokaciji je bil AUD 5 postavljen dve noči, saj je bila prvo noč na območju nenapovedana nevihta in je deževalo skoraj celo noč, zato je bilo posnetih zelo malo netopirjev. Mreženja netopirjev nam zaradi vremenskih razmer in pomanjkanja časa ni uspelo izpeljati.

V sklopu popisov smo zabeležili najmanj sedem različnih vrst netopirjev (Tabela 2), pet izmed njih prvič na tem območju (označeni z *): mali podkovnjak (*Rhinolophus hipposideros*), vrste iz rodu navadnih netopirjev (*Myotis* spp.)*, navadni mračnik (*Nyctalus noctula*)*, drobni netopir (*Pipistrellus pygmaeus*), belorobi netopir (*P. kuhlii*)*, Savijev netopir (*Hypsugo savii*)* in pozni netopir (*Eptesicus serotinus*)*. Pri transektnih popisih z RUD so na posnetkih prevladovali klici belorobega/Nathusijevega netopirja, ostale vrste pa smo zabeležili redkeje. Z AUD smo največkrat posneli drobnega netopirja, ki smo ga tako kot navadnega mračnika posneli na vseh lokacijah postavitve AUD. Belorobi/Nathusijev netopir je bil manj pogost in ga na lokaciji AUD 4 nismo zaznali. Ne tem mestu tudi nismo zaznali Savijevega netopirja. Na vseh lokacijah, z izjemo AUD 1, ki je bil postavljen višje (okoli 8 m od tal) in ob stavbi, smo zaznali tudi netopirje iz rodu navadnih netopirjev, ki pa jih po posnetkih nismo mogli določiti do

vrste natančno. Druge vrste smo zaznali redkeje. Malega podkovnjaka smo zaznali le enkrat na lokaciji AUD 5, socialni klic belorobega netopirja le dvakrat in sicer na lokaciji AUD 3 in ponovno na transektu 13. 6. pri lučeh ob Večni poti, približno 150 m zahodno od Oddelka za gozdarstvo (46,050021, 14,47617). V treh različnih nočeh pa smo popisali tudi poznega netopirja, ki je bil prvič zaznan z AUD 1, in kasneje na obeh transektnih popisih, 11. 6. na potki približno 110 m vzhodno od Oddelka za biologijo (46,050787, 14,471637) in 13. 6. na robu gozda ob cesti na Poti Roberta Blinca (46,056989, 14,463164).

Čeprav smo upali, da bomo v Krajinskem parku Tivoli, Rožnik in Šišenski Hrib posneli tudi širokouhega netopirja (*Barbastella barbastellus*), ki se ga v parku še ni zaznalo, nam to ni uspelo. Mogoče bomo glede te vrste imeli več sreče v prihodnjih raziskavah.

SLIKA 10. Območje dogodka "BioBlitz BF 2023" (območje, obkroženo z rdečo črto), kjer smo junija 2023 popisovali netopirje. Opravili smo dva transektna popisa z ročnimi detektorji (modra in vijolična črta; pike označujejo mesta, kjer smo zabeležili netopirje). Rdeče pike označujejo mesta, kjer so bili nameščeni avtomatski ultrazvočni detektorji.

Skupno je sedaj na območju BioBlitza BF zabeleženih 11 vrst netopirjev: mali podkovnjak, najmanj ena vrsta iz rodu navadnih netopirjev, navadni mračnik, mali netopir (*P. pipistrellus*), drobni netopir, belorobi netopir, Nathusijev netopir (*P. nathusii*), Savijev netopir, pozni netopir, dvobarvni netopir (*Vespertilio murinus*) in rjavi/usnjebradi uhati netopir (*Plecotus auritus/macrobullaris*). Vse nove vrste smo pričakovali, saj so bile že prej zabeležene v okolici popisnega območja. V širši okolici (npr. v drugih delih Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski Hrib, višjih delih potoka Glinščice (Krivec et al. 2019, Grgurevič et al. 2021)) pa so znane tudi še nekatere druge vrste netopirjev, ki bi jih pričakovali tudi na območju BF. Morda nam te vrste uspe potrditi v prihodnjih raziskavah.

TABELA 2. Primerjava posnetih vrst in števila mimoletov (posnetkov) netopirjev na petih različnih lokacijah z avtomatskim ultrazvočnim detektorjem.

* Nova vrsta za območje BF. ** Večino noči je močno deževalo.

VRSTA OZ. TAKSON NETOPIRJEV	AUD 1 (6.6.23)	AUD 2 (7.6.23)	AUD 3 (8.6.23)	AUD 4 (11.6.23)	AUD 5 (12.6.23)**	AUD 5 (13.6.23)
KOORDINATI (WGS 84)	46,051235 14,470412	46,053668 14,468804	46,051033 14,471136	46,051120 14,477493	46,056086 14,466216	46,056086 14,466216
MINIMALNO ŠT. VRST NETOPIRJEV	5	5	5	3	2	6
ŠTEVILO POSNETIH MIMOLETOV	72	119	51	39	6	48
MALI PODKOVNJAK (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)	-	-	-	-	-	1
VRSTE RODA NAVADNIH NETOPIRJEV (<i>Myotis</i> sp.)*	-	22	1	18	-	8
MANJŠE VRSTE RODA NAVADNIH NETOPIRJEV (<i>Myotis</i> sp. - mali)*	-	44	3	6	-	-
NAVADNI MRAČNIK (<i>Nyctalus noctula</i>)*	6	2	7	7	5	5
DROBNI NETOPIR (<i>Pipistrellus pygmaeus</i>)	35	19	17	8	-	15
BELOROBİ/NATHUSIJEV NETOPIR (<i>P. kuhlii/nathusii</i>)	22	24	18	-	-	11
BELOROBİ NETOPIR (<i>P. kuhlii</i>)*	-	-	1	-	-	-
SAVIJEV NETOPIR (<i>Hypsugo savii</i>)*	5	4	3	-	1	3
POZNI NETOPIR (<i>Eptesicus serotinus</i>)*	1	-	-	-	-	-
VRSTE IZ RODOV <i>Nyctalus</i> / <i>Vespertilio</i> / <i>Eptesicus</i>	2	-	-	-	-	5
VRSTA IZ DRUŽINE Vespertilionidae	-	4	1	-	-	-

SLIKA 11. a) Na enem od transektnih popisov sta sodelovali tudi študentki biologije, Lorena Vovk in Mirna Bilas (foto: Maja Zagmajster). b) Okolica postavitve avtomatskega ultrazvočnega detektorja AUD 2, c) lokacija postavitve avtomatskega ultrazvočnega detektorja AUD 4 in d) okolica postavitve avtomatskega ultrazvočnega detektorja AUD 5 na jasi (foto: Eva Pavlovič).

VIRI

- CKFF, (2023): Podatkovna baza Centra za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju, Slovenija. (Avgust 2023, pripravil Primož Presetnik)
- Krivec N., Kosor N., Knapič T., Pavlovič E., Zidar S. (2019): Projekt Netopirji – skrivnostni Ljubljanci 4, Končno poročilo. Slovensko društvo za proučevanje in varstvo netopirjev, Ljubljana, 49 str.
- Grgurevič S., Golob P., Kosor N., Pavlovič E., Trebše L., Zagmajster M., Zidar S. (2021): Projekt Netopirji – skrivnostni Ljubljanci 6, Končno poročilo. Slovensko društvo za proučevanje in varstvo netopirjev, Ljubljana, 39 str.